

Persbericht

Den Haag, 28 december 2011

Menselijke waardigheid als ijkpunt voor christendemocratische vernieuwing Verschijning CDV-winternummer 'Menselijke waardigheid'.

De notie van menselijke waardigheid kan zeer behulpzaam zijn bij actuele debatten over het voltooide leven, de biogenetica en de multiculturele samenleving en kan een ijkpunt zijn bij de vernieuwing van het CDA. Dat blijkt uit het nieuwste nummer van *Christen Democratische Verkenningen* over 'Menselijke waardigheid', het kwartaalblad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Het beginsel van de menselijke waardigheid en de eerbied voor en de bescherming van het menselijk leven zijn fundamenteel van de nationale en internationale rechtsorde. Toch lijkt de onaantastbaarheid van dit beginsel door recente ontwikkelingen steeds meer onder druk te staan, zoals blijkt bij debatten over het voltooide leven, de biogenetica en debatten over de multiculturele samenleving en integratie.

Uit het nieuwe nummer van *Christen Democratische Verkenningen*, dat morgen verschijnt, blijkt dat het concept van de menselijke waardigheid behulpzaam kan zijn bij dit soort actuele debatten. Ook kan het beginsel een ijkpunt vormen bij de vernieuwing van het CDA en de verdieping van de immateriële agenda van de partij.

Het nummer van *Christen Democratische Verkenningen*, getiteld 'Menselijke waardigheid', valt in drie delen uiteen. Het eerste deel 'Wat is de mens?', gaat in op de oorsprong en ontwikkeling van het begrip menselijke waardigheid. **Paul van Geest**, hoogleraar kerkgeschiedenis en geschiedenis van de theologie, en monseigneur **Everard de Jong**, hulpbisschop van het bisdom Roermond, laten zien dat het concept door de tijd heen verschillende accenten heeft gekregen.

Bart Jan Heine, promovendus in de politieke wetenschappen, vraagt zich af, aan de hand van de Tweede Kamerdebatten over medische ethiek, op welke manier de CDA-kamerfractie de afgelopen dertig jaar vorm heeft gegeven aan het begrip.

In het tweede deel, 'Mens-zijn in een veranderende wereld', staat de vraag centraal of en, zo ja, op welke manier de menselijke waardigheid van betekenis kan zijn voor het politiek beleid. Zo gaat **Ineke Malsch**, gepromoveerd op de ethische aspecten van nanotechnologie, in op de recente opkomst van de biotechnologie. Hoe kan nu worden voorkomen dat het streven naar maakbaarheid erin resulteert dat we onze waardigheid verliezen? Hoogleraar algemene economie **Lans Bovenberg** stelt dat de markteconomie, mits ondersteund door lokale gemeenschappen, een belangrijke bijdrage aan de menselijke waardigheid kan leveren. **Frits de Lange**, hoogleraar ethiek, gaat in op de discussie over het voltooide leven. Hij vindt dat de nadruk in dat debat teveel is komen te liggen op de autonomie en de rationele zelfsturing van mensen. De menselijke waardigheid moet volgens hem meer worden ingebed in een 'sociale erkenningspraktijk': deze sociale waardigheid berust op waardering door anderen. Daarmee is menselijke waardigheid niet zozeer een abstracte notie, maar krijgt het veel meer een relationele

betekenis en wordt het onderdeel van het verkeer tussen mensen. **Theo Boer**, universitair docent ethiek, stelt dat het CDA medische ethiek tot een controversieel onderwerp heeft verklaard en op dit gebied zelfs irrelevant dreigt te worden. Hij roept de partij op om in medisch-ethische debatten duidelijker stelling te nemen.

Het derde deel, 'Mens waarheen?', gaat over de samenhang tussen menselijke waardigheid en het christendemocratische mensbeeld. **Grahame Lock**, emeritus hoogleraar politieke filosofie, vindt dat christendemocraten menselijke waardigheid in de loop van de tijd op een te liberale, niet-religieuze, manier zijn gaan invullen. Hoogleraar wijsgerige ethiek **Paul van Tongeren** duidt de menselijke waardigheid als een voortdurende opdracht voor de christendemocratie: daarmee wordt voorkomen dat het contrast tussen de absolute eis van de menselijke waardigheid en schendingen ervan in de praktijk leidt tot een houding van nihilisme. **Ernst Hirsch Ballin**, hoogleraar Nederlands en Europees constitutioneel recht en hoogleraar rechten van de mens, betoogt dat christendemocraten de bescherming van de menselijke waardigheid niet mogen claimen als iets wat speciaal 'van hen' is. Intussen zouden ze wel mogen beseffen dat de afwijzing van onderscheid en achterstelling van andere mensen deel dient uit te maken van het concept van menselijke waardigheid.

Rob van de Beeten, Teun van der Linden & Maarten Neuteboom (red.), *Menselijke waardigheid, Christen Democratische Verkenningen*, winter 2011, Amsterdam: Uitgeverij Boom, pp. 156.
Bijgesloten vindt u een pdf-bestand van de inhoudsopgave.

Recensie-exemplaren kunt u aanvragen bij Kristel Dumoulin van uitgeverij Boom: (T) 020 5200 127, (M) 06 15 01 48 66, of (E) k.dumoulin@uitgeverijboom.nl.

Voor nadere inlichtingen kunt u terecht bij Raymond Gradus, directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA: (T) 0174 241510 of (E) gradus.wi@cda.nl, of bij Pieter Jan Dijkman, hoofdredacteur van *Christen Democratische Verkenningen*: (M) 06 43 78 27 15 of (E) dijkman.wi@cda.nl.